

DALYKO (MODULIO) PAVADINIMAS

Dalyko (modulio) pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis		Kodas	Studijų programa (-os)	
Kognityvinė muzikos psichologija / Cognitive Psychology of Music		M030219	<i>Kompozicija, Muzikinis folkloras, Muzikos terapija, Meno teorija, Visos kitos</i>	
Dėstytojas (-ai)			Padalinys	
Koordinuojantis:	prof. dr. Rytis Ambrazevičius		Etnomuzikologijos katedra	
Kitas (-i):				
Studijų pakopa			Dalyko (modulio) tipas	
Antroji (magistrantūros)			Privalomas, pasirenkamas	
Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis / Studijų programa		Dėstymo kalba (-os)	
Auditorinė	I kursas, I semestras / <i>Kompozicija, Muzikinis folkloras</i> II kursas, III semestras / <i>Muzikos terapija</i> (alternatyvus) I kursas, I semestras / <i>Meno teorija</i> Rudens semestras / <i>LPD</i>		Lietuvių k., anglų k.	
Reikalavimai studijuojančiajam				
Išankstiniai reikalavimai			Gretutiniai reikalavimai (jei yra)	
Išklausytas <i>Muzikos akustikos</i> dalykas arba atitinkamos žinios.			Nėra	
Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis valandomis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos	
5	133	34	99	
Dalyko (modulio) tikslas				
Dalyko <i>Kognityvinė muzikos psichologija</i> tikslas - supažindinti su šiuolaikinėmis muzikos suvokimo ir pažinimo teorijomis, tyrinėjimais ir suformuoti gebėjimus savarankiškai interpretuoti muzikos suvokimo ir pažinimo reiškinius.				
Trumpa dalyko (modulio) anotacija (iki 500 simbolių)				
Dalyko studijų metu supažindinama su šiuolaikinėmis muzikos psichologijos teorijomis ir tyrinėjimais, apimančiais įvairius muzikos suvokimo ir pažinimo aspektus. Tai aukščio, harmonijos, garsumo ir tembro psichoakustika, konsonansas ir disonansas, darna, harmonija, tonalumas ir melodija (sudarymo ir atpažinimo aspektai), metroritmas ir struktūra, muzikos ir kalbos hierarchijos paralelės, gešalto principai, garsinės aplinkos analizė, muzikinės informacijos dėsningumai (operacinis vienetas, atminties rūšys, informacijos srautų atskyrimas ir t.t.), muzikos atlikimas, improvizacija, emocija ir išraiška, komponavimo psichologija, neuromuzikologija, muzikos suvokimo filogeneze ir ontogeneze, lyginamasis muzikos suvokimas ir pažinimas. Dalyko studijos organizuojamos seminarų principu, vertinimo forma – egzaminas.				

Numatomi programos studijų rezultatai	Numatomi studijų dalyko (modulio) studijų rezultatai	Dalyko studijų metodai	Studentų pasiekimų vertinimo metodai
Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti, sisteminti informaciją, spręsti problemas, kurti naujas idėjas (Kompozicija; 2.1). Gebėjimas abstrakčiai mąstyti, analizuoti, sisteminti informaciją, spręsti problemas, kurti naujas idėjas (Muzikinis folkloras; 2.1).	Gebės kritiškai vertinti savo ir kitų kūrybinį bei mokslinį darbą per muzikos suvokimo reiškinių prizmę, grindžiant muzikos psichologijos žiniomis. Gebės naudotis muzikos psichologijos literatūra ir pritaikyti jos tyrimo metodus.	Aiškinimas, demonstravimas, seminarai, praktinių užduočių sprendimas, literatūros ir kt. šaltinių studijos, savarankiškas darbas	Egzaminas
Gebėjimas analizuoti muzikines struktūras (Kompozicija; 6.1).	Gebės muzikinių struktūrų, komponavimo principų analizei pasitelkti kognityvinės muzikos		

Gebėjimas praktiškai pritaikyti įgytas žinias apie tradicinės kultūros reiškinius bei jų šiuolaikines formas (Muzikinis folkloras; 5.1).	psichologijos žinias apie muzikos elementų ir jų sistemų suvokimą, kognityvinius komponavimo aspektus.		
	Gebės interpretuoti tarpkultūrinius kognityvinės psichologijos reiškinių skirtumus.		
Gebėjimas išmanyti skirtingus muzikinius kontekstus (Kompozicija; 7.1). Gebėjimas fiksuoti ir kaupti tradicinės kultūros ir muzikinio folkloro duomenis (Muzikinis folkloras; 8.1).	Gebės interpretuoti muzikos stilius, žanrus, komponavimo būdus, technikas, pagrįsti jų panašumus ir skirtumus kognityvinės muzikos psichologijos kategorijomis.		
	Gebės plėsti etnomuzikologinių tyrimų lauką muzikos suvokimo fenomenų kryptimi.		

Temos (repertuaro reikalavimai)	Kontaktinis darbas				Savarankiškas darbas	Savarankiškų studijų užduotys
	Teoriniai užsiėmimai	Grupiniai užsiėmimai	Individualūs užsiėmimai	Iš viso kontaktinio darbo valandų		
1. Įvadas. 2. Darna. Sąvokos. Aukščio kategorijų sistemos. „Nederėjimas“ (<i>out-of-tuneness</i>); jo kultūrinis aspektas. Bendrieji ir specifiniai (pavyzdžiui, ragos) darnos bruožai. Intervalų asimetrijos kognityviniai privalumai. Darna ir trumpalaikė atmintis. Aukščio kategorijų atspalviai ir kiti aspektai. Aukščio kategorijų susiliejimas.	1	1		2	6	Literatūros studijos. Teksto analizė, seminaro užduočių parengimas. Pasiruošimas egzaminui.
3. Melodijos elementai. Vaizdinio ir garsinio gešalto (viseto) principai. Proksimijos (artimumo) principas. Melodijos išskaidymas srautais (streaming), jį lemiantys veiksniai ir jo panaudojimas muzikoje. Trilio slenkstis (trill threshold). Ritmo skilimas (rhythmic fission). Melodinis judėjimas: šuolis ir žingsnis; veiksniai, lemiantys jų atskyrimą. Melodinio judėjimo tipai implikacijos-realizacijos aspektu (E. Narmour).	1	1		2	6	
4. Melodijos linija. Dermė. Melodijos linija kaip garsų organizavimo ir įsiminimo priemonė. Kalba ir melodijos linija. Dermės motyvacija, sudarymo (išryškinimo) būdai. Dermės ir darnos skirtumai. C. Krumhansl toninės hierarchijos kontūrai. Implicitinis derminio mąstymo lavėjimas. Tipiškos melodijos schemas.	1	1		2	7	
5. Konsonansas/disonansas. Sąvokų problemos. Helmholtzo samplaikų teorija. Tonų susiliejimo teorija (Stumpf). Tonotopinė teorija (Plomp & Levelt, Kameoka & Kuriyagawa).	1	1		2	7	

6. Konsonansas/disonansas. Virtualaus aukščio teorija (Terhardt). Srautų nekoherentiškumo teorija (Wright & Bregman). Lūkesčio disonansas (Cazden). Ekologinės konsonanso/disonanso koncepcijos.	1	1		2	7
7. Trukmė. Sąvokos. Trukmės suvokimas: įvairių trukmių suvokimas, trukmės skirtumų suvokimo slenkstis (jnd), ontologinė ir virtualioji trukmė, jų muzikiniai pavyzdžiai. Psichologinės dabarties trukmė. Psichologinė dabartis, trumpalaikė atmintis ir muzikinės frazės trukmė.	1	1		2	7
8. Ritmas ir tempas. Psichologinio žingsnio trukmė, jo sąryšis su vidutiniu tempu. Spontaniškas ir preferencinis tempas. Tvinksnio suvokimas ir garso ataka. Kategorinis ritmo suvokimas.	1	1		2	7
9. Formos hierarchijos pagrindai. Grupavimas. Hierarchinė medžio struktūra. Grupavimo ir redukcinė hierarchijos. Hierarchija Lerdahl'o ir Jackendoff'o generatyvinėje toninės muzikos teorijoje. Subjektyvusis ritmizavimas. Objektivusis ritmizavimas ir grupavimo taisyklės.	1	1		2	7
10. Metras. Aukštesnio lygmens hierarchizavimas. Metras kaip ekonomiškiausia laiko gardelė, kognityvinis šablonas (Povel). Metro hierarchijos. Grupavimo ir metrinės struktūros sąveika. Tąsų redukcija (<i>prolongational reduction</i>).	1	1		2	7
11. Trukmės interpretacijos aspektai. Ritmo interpretacija. I. Bengtsson'o ir kt. ritmo interpretacijų tyrinėjimai. Svingo ir džiaz'o ritmo interpretacijų tyrinėjimai. Ritmo interpretacija liaudies dainose. Metro interpretacijos veiksniai. Ritardando. Asinchronizavimas.	1	1		2	7
12. Intonavimas ir atlikimo „taisyklės“. Intonavimas ir vibrato. Intencijos, emocinė išraiška. Melodinio krūvio taisyklė (<i>melodic charge rule</i>). Punktacijos taisyklė (<i>punctuation rule</i>). Frazavimo taisyklė (<i>phrasing rule</i>).	1	1		2	7
13. Kognityviniai improvizacijos aspektai. Motorikos valdymo ir įgūdžių teorijos. Grįžtamasis ryšys ir klaidų koregavimas. Reakcijos trukmė. Grupinio improvizavimo vėlinimo trukmė. Motorinė atmintis. Improvizacijos lavinimo teorijos. „Formulinė kompozicija“ žodinėje tradicijoje.	1	1		2	7
14. J. Pressingo improvizacijos modelis. Improvizacija kaip įvykių klasterių (<i>event clusters</i>) seka. Įvykių klasterių generavimas, jų „aspektai“ ir „aspektų“ dėmenys. Asociatyvusis ir pertraukties (<i>interrupt</i>) generavimas.	1	1		2	7
15. Emocijos: pagrindai. Muzikinės emocijos. Kognityvistinė ir emotivistinė prieigos. Emocijų modeliai. Muzikinių	1	1		2	7

emocijų tyrimo metodai, fiziologiniai rodmenys.						
16. Kognityviniai kompozicijos apribojimai. Kognityviniai kompozicijos naujumo šaltiniai. Kompozicijos procesas. Kompoziciniai ir improvizaciniai gebėjimai. Kūrybingumo teorijos. Kūrybingumo lavinimas. Kompozitorius ir klausytojas: sociokultūrinis aspektas, intencijų atpažinimas. Kiekybinio muzikinės kompozicijos originalumo įvertinimo galimybės.	2			2	7	
Iš viso:	16	0	14	30	103	

Vertinimo strategija	Svoris, proc.	Atsiskaitym o laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas	100 proc.	Egzaminų sesijos metu	Vertinamos studento žinios ir gebėjimai, apibrėžti kaip dalyko (modulio) studijų rezultatai (siekiniai). Egzaminas vyksta žodžiu. Vertinama pagal teisingai atsakytų klausimų procentinę vertę: Atsakius į 8,33% visų pateiktų klausimų – 1 balas; Atsakius į 16,67% visų pateiktų klausimų – 2 balai; Atsakius į 25% visų pateiktų klausimų – 3 balai; Atsakius į 33,33% visų pateiktų klausimų – 4 balai; Atsakius į 41,67% visų pateiktų klausimų – 5 balai; Atsakius į 50% visų pateiktų klausimų – 6 balai; Atsakius į 62,5% visų pateiktų klausimų – 7 balai; Atsakius į 75% visų pateiktų klausimų – 8 balai; Atsakius į 87,5% visų pateiktų klausimų – 9 balai; Atsakius į 100% visų pateiktų klausimų – 10 balų.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinys	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomi studijų šaltiniai				
Ambrzevičius, Rytis	2017	<i>Muzikinio aukščio ir laiko psichologija</i>		Vilnius: LMTA
Ambrzevičius, Rytis	2012	Tembras muzikos psichologijoje	<i>Lietuvos muzikologija</i> , 13: 6–21	
Deutsch, Diana (ed.)	1999	<i>The Psychology of Music (2nd ed.)</i>		San Diego [...]: Academic Press
Deutsch, Diana (ed.)	2013	<i>The Psychology of Music (3rd ed.)</i>		London, Waltham, San Diego: Elsevier, Academic Press
Dowling W. J., & Harwood D. L.	1986	<i>Music Cognition</i>		Orlando, San Diego <...>: Academic Press
Friberg, Anders, Bresin, Roberto, & Sundberg, Johan	2006	Overview of the KTH Rule System for Musical Performance	<i>Advances in Cognitive Psychology</i> , 2(2-3): 145–161	
Hodges, Donald A., & Sebald, David C.	2011	<i>Music in the Human Experience. An Introduction to Music Psychology</i>		New York and London: Routledge. Taylor & Francis Group
Hunter, Patrick G., & Schellenberg, E. Glenn	2010	Music and Emotion	Jones, Mari Riess, Fay, Richard R., & Popper, Arthur N. (eds.). <i>Music</i>	Springer

			<i>Perception</i> . 129-164	
Pressing, Jeff	2000	Improvisation: Methods and Models	Sloboda, John A. (ed.). <i>Generative Processes in Music. The Psychology of Performance, Improvisation, and Composition</i> . 129–178	Oxford: Clarendon Press
Snyder Bob	2000	Music and Memory. An Introduction.		Cambridge, London: The MIT Press.
Thompson, William Forde	2009	Music, Thought, and Feeling. Understanding the Psychology of Music		New York, Oxford: Oxford University Press
Papildomi studijų šaltiniai				
Ambrzevičius, Rytis	2008	<i>Psichologiniai muzikinės darnos aspektai</i>		Kaunas: Technologija
Ambrzevičius, Rytis, & Wiśniewska, Irena	2008	Chromaticisms or Performance Rules? Evidence from Traditional Singing	<i>Journal of Interdisciplinary Music Studies</i> , 2 (1&2): 19–31	http://www.musicstudies.org/JIMS2008/articles/Ambrazevicius_JIMS_0821202.pdf
Ambrzevičius, Rytis, & Wiśniewska, Irena	2009	Tonal Hierarchies in Sutartinės	<i>Journal of Interdisciplinary Music Studies</i> , 3 (1&2): 45–55	http://www.musicstudies.org/JIMS2009/Ambrazevicius_JIMS_0932103.pdf
Grey, John M.	1977	Multidimensional Perceptual Scaling of Musical Timbres	<i>Journal of the Acoustical Society of America</i> , 61(5): 1270–1277	
Hall, Donald E.	2002	<i>Musical Acoustics (3rd edition)</i>		Pacific Grove, California: Brooks/Cole
Hallam, Susan, Cross Ian, & Thaut, Michael (eds.)	2009	<i>Oxford Handbook of Music Psychology</i>		Oxford: Oxford University Press
Howard, David M., & Angus, Jamie A. S.	2006	<i>Acoustics and Psychoacoustics (3rd edition)</i>		Oxford [...]: Elsevier, Focal Press
Juslin, Patrik, & Sloboda, John A. (eds.)	2001	<i>Music and Emotion: Theory and Research</i>		New York: Oxford University Press
Justus, Timothy C., & Bharucha, Jamshed J.	2002	Music Perception and Cognition	S. Yantis (volume ed.) & H. Pashler (series ed.). <i>Stevens' Handbook of Experimental Psychology</i> . V. 1: Sensation and Perception (3rd ed.). 453–492	New York: Wiley http://ase.tufts.edu/psychology/music-cognition/pdfs/Justus_Bharucha_2002.pdf
Krumhansl, Carol L.	2000	Rhythm and Pitch in Music Cognition	<i>Psychological Bulletin</i> , 126(1): 159–179	

Lehmann, Andreas C., Sloboda, John A., & Woody, Robert H.	2007	<i>Psychology for Musicians. Understanding and Acquiring the Skills</i>		Oxford: Oxford University Press
McAdams, Stephen	1996	Audition: Cognitive Psychology of Music	R. Llinas & P. Churchland (eds). <i>The Mind-Brain Continuum.</i> 251–279	Cambridge: MIT Press http://mediatheque.ircam.fr/articles/textes/McAdams96a/
Meredith, David	2003	<i>The Perception and Cognition of Pitch Structure in Tonal Music</i>		http://www.titanmusic.com/teaching/2003-03-21-pitch.pdf
Parncutt, Richard, & McPherson, Gary E. (eds.)	2002	<i>The Science & Psychology of Music Performance: Creative Strategies for Teaching and Learning</i>		New York: Oxford University Press
Radocy, R. E., & Boyle, J. D.	2012	<i>Psychological foundations of musical behavior (5th ed.)</i>		Springfield, IL: Charles C. Thomas Publisher, Ltd
Rossing, Thomas D., Moore, F. Richard, & Wheeler, Paul A.	2002	<i>The Science of Sound (3rd edition)</i>		San Francisco, Boston, New York [...]: Addison-Wesley Publishing Company
Sundberg, Johan	1997	Cognitive Aspects of Music Performance	<i>TMH-QPSR</i> , 2-3: 21–27	
<u>Traube</u> , Caroline	2006	<i>Instrumental and Vocal Timbre Perception</i>		http://www-gewi.uni-graz.at/staff/parncutt/guests/2006/traube/Slides_C_Traube_timbre.pdf
<u>Traube</u> , Caroline, & Depalle, Philippe		<i>Timbral Analogies Between Vowels and Plucked String Tones</i>		http://liam.musique.umontreal.ca/LIAM_Publications/Traube_C_ICASSP04.pdf

Patvirtinta <i>Katedros pavadinimas</i> katedros: <i>data, protokolo Nr.</i>		
Registracijos studijų dalykų (modulių) registre <i>data ir Nr.</i>		